

**OBYWATELSTWO.
SPOSOBY NABYCIA
OBYWATELSTWA.**

mgr Kinga Drewniowska

OBYWATELSTWO

OBYWATELSTWO – przynależność osoby do określonego państwa, na mocy której jednostka nabywa określone prawa i obowiązki względem państwa.

Sposoby nabycia obywatelstwa:

- **prawo krwi** (*ius sanguinis*) → dziecko nabywa obywatelstwo państwa, które posiadają jego rodzice lub jedno z rodziców; ten sposób nabycia obywatelstwa obowiązuje w Polsce
- **prawo ziemi** (*ius soli*) → dziecko nabywa obywatelstwo państwa, na którego terytorium się urodziło

APATRYDA (BEZPAŃSTWOWIEC) – osoba nieposiadająca obywatelstwa żadnego państwa.

OBYWATELSTWO POLSKIE

Art. 34 Konstytucji RP

1. Obywatelstwo polskie nabywa się przez urodzenie z rodziców będących obywatelami polskimi. Inne przypadki nabycia obywatelstwa polskiego określa ustawa.
2. Obywatel polski nie może utracić obywatelstwa polskiego, chyba że sam się go zrzeknie.

Podstawowe zasady o obywatelstwie polskim:

- **zasada ciągłości obywatelstwa** → obywatelstwo polskie zachowują osoby posiadające je na podstawie wcześniej wydanych przepisów i wejście w życie kolejnych, nowych ustaw regulujących kwestie obywatelstwa polskiego nie zmieniają statusu takich osób
- **zasada wyłączności obywatelstwa** → wyklucza się uznanie na gruncie prawa polskiego obywatela polskiego za obywatela innego państwa; zasada ta reguluje kwestię tzw. pozytywnego konfliktu ustaw o obywatelstwie, na skutek którego powstaje zjawisko obywatelstwa podwójnego lub nawet wielorakiego

Zasada wyłączności obywatelstwa polskiego nie zakazuje obywatelowi polskiemu posiadania innego obywatelstwa, nie likwiduje ani nie ogranicza zjawiska podwójnego obywatelstwa.

OBYWATELSTWO POLSKIE

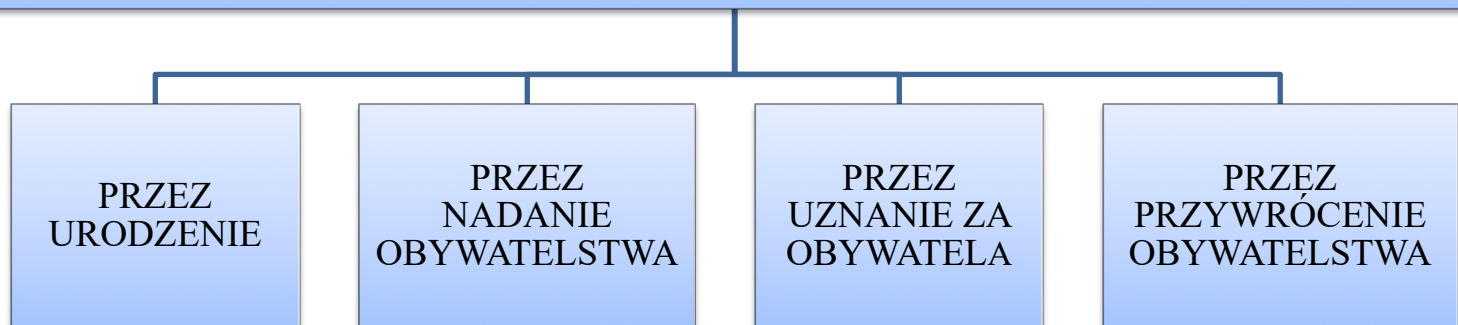
Art. 3 ustawy o obywatelstwie polskim

1. Obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie.
2. Obywatel polski nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się za skutkiem prawnym na posiadanie równocześnie obywatelstwa innego państwa i na wynikające z tego prawa i obowiązki.

Art. 5 ustawy o obywatelstwie polskim

Zawarcie związku małżeńskiego przez obywatela polskiego z osobą niebędącą obywatelem polskim nie powoduje zmian w obywatelstwie małżonków.

NABYCIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO

NABYCIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO PRZEZ URODZENIE

Art. 14 ustawy o obywatelstwie polskim

Małoletni nabywa obywatelstwo polskie przez urodzenie, w przypadku gdy:

- 1) co najmniej jedno z rodziców jest obywatelem polskim;
- 2) urodził się na terytorium Rzeczypospolitej, a jego rodzice są nieznani, nie posiadają żadnego obywatelstwa lub ich obywatelstwo jest nieokreślone.

Art. 15 ustawy o obywatelstwie polskim

Małoletni nabywa obywatelstwo polskie, gdy został znaleziony na terytorium Rzeczypospolitej, a jego rodzice są nieznani.

NABYCIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO PRZEZ NADANIE

Art. 18 ustawy o obywatelstwie polskim

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może nadać cudzoziemcowi obywatelstwo polskie.

Art. 19 ustawy o obywatelstwie polskim

1. Nadanie obywatelstwa polskiego następuje na wniosek cudzoziemca.
2. Nadanie obywatelstwa polskiego małoletniemu cudzoziemcowi następuje na wniosek jego przedstawicieli ustawowych.
3. W przypadku braku porozumienia między przedstawicielami ustawowymi każdy z nich może zwrócić się o rozstrzygnięcie do sądu.

Art. 21 ustawy o obywatelstwie polskim

1. Wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego składa się, za pośrednictwem **wojewody** lub **konsula**, osobiście lub korespondencyjnie z podpisem urzędowo poświadczonym. (...)
- (...)
3. Wojewoda i konsul przekazują Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, za pośrednictwem **ministra właściwego do spraw wewnętrznych**, wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego wraz z dokumentami wymaganymi na podstawie art. 20 ust. 4 wraz z własną opinią.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, przed przekazaniem wniosku Prezydentowi Rzeczypospolitej polskiej, zwraca się do Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby do innych organów, o udzielenie informacji, które mogą mieć istotne znaczenie w sprawie o nadanie obywatelstwa polskiego, i sporządza opinię dotyczącą wniosku.
- (...)

NABYCIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO PRZEZ NADANIE

Art. 24 ustawy o obywatelstwie polskim

1. Wojewoda, konsul i minister właściwy do spraw wewnętrznych przekazują wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego bezpośrednio Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej w każdym przypadku, gdy Prezydent tak zadecyduje, bez względu na stadium postępowania.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda i konsul informują ministra właściwego do spraw wewnętrznych o przekazaniu wniosku o nadanie obywatelstwa polskiego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 25 ustawy o obywatelstwie polskim

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadaje obywatelstwo polskie lub odmawia jego nadania **w formie postanowienia**.
2. Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej przekazuje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych kopię postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 26 ustawy o obywatelstwie polskim

Cudzoziemiec nabywa obywatelstwo polskie w dniu wydania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej postanowienia o nadaniu obywatelstwa polskiego.

UTRATA OBYWATELSTWA POLSKIEGO

Art. 46 ustawy o obywatelstwie polskim

Obywatel polski, który zrzeka się obywatelstwa polskiego traci obywatelstwa polskie po uzyskaniu zgody Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na zrzeczenie się obywatelstwa.

Art. 51 ustawy o obywatelstwie polskim

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyraża zgodę na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego lub odmawia jej wyrażenia **w formie postanowienia**.
2. Utrata obywatelstwa polskiego następuje po upływie 30 dni od dnia wydania postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Utrata obywatelstwa polskiego może nastąpić w terminie krótszym niż określony w ust. 2, wskazanym w postanowieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych kopię postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

Czy Prezydent RP może nie zgodzić się na zrzeczenie się obywatelstwa przez jednostkę? Czy nastąpi wtedy utrata obywatelstwa przez wnioskującego?

Opracowano na podstawie:

- B. Banaszak, *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2012
- L. Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2018